

Izloja vsakega 7., 13., 20. in 26. v mesecu. — Uredništvo in upravlništvo: Ljubljana, Karla Marksa trg 2. — Naročnina znaša mesečno Din 4.—.

LETO III.

Ljubljana, petek, 7. marca 1924.

Štev. 9.

Kako voditi boj proti brezposelnosti?

Brezposelnost je pojav kapitalističnega gospodarstva, ki se nahaja v veliki krizi. Vsak delavec je prizadet po brezposelnosti. Brezposelnost grozi vsak dan tudi še zaposlenim. Velikanska armada brezposelnih postaja velika nevarnost za proletarski razredni boj, ker nepopisna beda brezposelnosti prisiljuje, da se kot »Lohndruckerji« in stavkolomci ponujajo kapitalistom.

Problem brezposelnosti je nemogoče rešiti v kapitalistični družbi. Brezposelnost ni samo zadeva vsakokrat brezposelnih, ampak zadeva celokupnega delavskega razreda. Boj proti brezposelnosti morajo voditi roka v roki brezposelni in tudi še zaposleni.

To je mogoče samo tedaj, če brezposelni in zaposleni proletarci čutijo enotno in skupno. Brezposelni se mora zavestati, da je zaposlen delavec pripravljen pomagati mu v boju proti brezposelnosti, zaposlen delavec pa mora vedeti, da se brezposelni ne bo dal izigrati kapitalistu proti zaposlenim.

Predpogoj za uspešen boj proti brezposelnosti je, da zaposleni in brezposelni skupno delajo.

Organizacije brezposelnih se morajo postaviti v vseh krajih in te organizacije brezposelnih morajo stati v zvezi z delavskimi strokovnimi organizacijami in skupno sklepati o korakih, ki jih je potrebno. Krajevne organizacije brezposelnih je združiti v deželne in državne centrale, ki morajo tudi sodelovati s strokovnimi centralami.

V Ljubljani že posluje »Odbor za pomoč brezposelnim«, katerega objave prihajajo na drugem mestu. Take odbore je treba postaviti po vseh krajih. To nalogo bi mogel prevzeti v Ljubljani že poslujoči »Odbor«.

Iz objav in dopisov tega »Odbora« posnemamo, da obstoji delovanje tega »Odbora« v tem, da registrira brezposel-

ne v Ljubljani in da se obrača na banke, industrije, obrtnike in delavce za materialno pomoč brezposelnim.

»Odbor za pomoč brezposelnim« bo moral polje svojega delovanja razširiti, ker samo z zbiranjem in razdeljevanjem brezposelne podpore se ne odpravlja brezposelnost.

»Odbor« mora zahtevati od vlade in občine, da pričnejo z javnimi deli, pri katerih bo mogoče zaposliti brezposelne. Posebno v Ljubljani bo to lahko izvesti, ker v ljubljanskem proračunu je že dovoljen kredit v te svrhe. Vlada pa mora tudi zasebni kapital prisiliti, da prične z delom.

V Ljubljani se mora preskrbeti za brezposelne azile, prenočišča in organizirati kuhinje za iste.

Državne oblasti je treba prisiliti, da bodo one plačevale podporo brezposelnim potom del. organizacij. Vlada pa naj si preskrbi kritje za te izdatke od podjetnikov. Podpore morajo biti dovolj izdatne, po principu eksistenčnega minimuma.

Število brezposelnih bo padlo, čim se po vseh obratih uvede šurno delo. Zahteva po 8-urnem delu je najvažnejša, ker se z njo odpravlja brezposelnost.

Kontrolirati je treba v vseh podjetjih število zaposlenih vajencev in insistirati na tem, da podjetje ne zaposluje več vajencev kot jih sme z ozirom na število pomočnikov.

V zvezi z delavskimi strokovnimi organizacijami se morajo organizacije brezposelnih boriti proti druginji in za točno izvajanje zakona o zaščiti delavcev.

Na enketi, katero sklicuje delavska zbornica, bo treba o vseh teh predlogih razpravljati in urediti odnose in sodelovanje med org. nezaposlenih in del. strokovnimi organizacijami.

Za enotnost razrednih strokovnih organizacij.

Vselej, kadar se govori ali piše o vzrokih, ki so omogočili kapitalizmu, da so s svojo ofenzivno potisnili delavski razred iz že pridobljenih pozicij, se mora konstatirati, da je kapitalistična ofenziva lahko zmagovito prodirala zato, ker delavstvo ni znalo braniti svojih pridobitev. Delavski razred kot celota se ni nikdar uprl, tudi takrat ne, kadar se je šlo za interese celokupnega delavstva. Posamezne stroke pa v kljub vsej svoji pripravljenosti in požrtvovalnosti niso mogle za daljši čas vzdržati napade enotnega kapitalizma. Kapitalistom je uspelo potisniti delavsko fronto daleč nazaj zato, ker ta delavska fronta ni enotna, ampak razcepljena. In še ti razcepljeni deli trošijo vse svoje najboljše sile v medsebojnem boju, mesto da bi zbirali moči za boj s kapitalizmom. Prišlo je spoznanje, da se bomo morali združiti, ker le z združenimi močmi bomo lahko ustavili prodirajočo ofenzivo kapitala in šli ponovno v boj za izgubljene pravice. Enotnost v strokovnih organizacijah je predpogoj, brez katerega

je skoraj nemogoče ustaviti kapitalistično ofenzivo.

V tem, da je treba enotnih strokovnih organizacij, soglašajo vsa mišljenja: reformisti in celo klerikalci in nacionalisti so pričeli poudarjati potrebo enotnosti. Toda enotnost je širok pojem in ker se danes med rudarji in železničarji pričenjajo tozadavna pogajanja, je treba to enotnost bližje označiti.

Razlikovati je potreba med enotnim nastopanjem in enotnimi organizacijami.

Za enoten nastop se lahko dogovorijo razne strokovne organizacije, ki hočejo s takim enotnim nastopom doseči gotove skupne cilje. Mi imamo danes neodvisne, reformistične, klerikalne, narodno-socialistične in popolnoma strankarske strokovne organizacije (demokratska »Unija«). Po svoji politični orientaciji spadajo delavci, ki so člani teh organizacij, v razne tabore. V pogledu, kako naj bo organizirana človeška družba, v pogledu kako stališče naj se zastopa napram današnjim kapitalističnim državam itd., si naziranja teh organizacij naspro-

tujejo, zato je nemogoče vse te organizacije združiti v eno enotno organizacijo. Vse te organizacije pa imajo vsaj po svojih pravilih, namen izboljšati gmotno stanje delavstva. Zato je v takih slučajih, kjer se gre za skupne cilje, mogoč skupen nastop.

Organizacijsko združenje v enotno organizacijo pa je mogoče samo z onimi organizacijami, ki se strinjajo tudi v glavnih in osnovnih principih, na podlagi katerih je organizacija postavljena.

Neodvisne strokovne organizacije so razredne organizacije in organizacijsko se lahko združijo samo z onimi organizacijami, ki priznavajo načelo razrednega boja.

Razredni boj pa priznavajo — vsaj v svojih programih — poleg neodvisnih, med rudarji samo »Unija«, med železničarji samo »Savez železničarov«. In

samo s temi organizacijami se neodvisne lahko organizacijsko združijo.

Pogajanja še niso v polnem teku ali vemo pa že, da bo glavna sporna točka mednarodna pripadnost (Amsterdam ali Moskva).

Naše stališče je znano. V razredno zavednih organizacijah mora vladati demokracija, v vseh važnejših vprašanjih mora sklepati organizirano članstvo, ker člani so organizacija in ne morebiti samo oni, ki se danes pogovarjajo in vodijo pogajanja za vpisavitve enotne organizacije. Zato pa naj tudi o teh spornih vprašanjih odločuje kongres, na katerem bodo prišli do besede voljeni zastopniki vseh organiziranih članov. Naporno in nedemokratično bi bilo, ko bi se dopustilo da bi odločalo in sklepalo o tako važni stvari, kot je mednarodna orientacija, samo par ljudi z vsake strani.

Kapitalistične intrige proti rudarskemu zavarovanju.

V zadnjem času se je raznesla resnična vest, da namerava predložiti rudarski svetnik Strgar narodni skupščini pravilnik za starostno zavarovanje za Rudarje v Sloveniji. Rudarji zahtevamo, da naj se vpelje enoten zakon za vse delavce za celo kraljevino SHS. Pri tem zakonu, katerega misli svetnik Strgar upeljati, bi bili zopet oškodovani ostali delavci, kakor kamnoseški, cementni, opekarniški itd., kateri so večinoma zaposleni v rudarskih revirjih. Ti so vrženi iz tega zavarovanja, katerega vpelje Strgar. Najbolj čudno se zdi delavcem pa to-le: Ko je bila meseca aprila leta 1923. anketa, je obljubil svetnik Strgar, da pošlje en pravilnik delavstvu, da bo razmotrivalo ta pravilnik; sedaj se s tem gospodom tako mudi, da bi najraje kar čez noč uveljavili ta zakon za rudarje, seveda na škodo rudarjev. Delavstvo cele Slovenije mora sklicati v najkrajšem času shode in protestirati proti takemu početju od strani rudarskega glavarstva in resolucije poslati na merodajna mesta, da tako zavarovanje smatra za neveljavno, ker najbolj je pri tem prizadet delavec, ki bo plačeval tako visoke prispevke, tako kot jih plačujejo sedaj delavci v Trbovljah za zavarovanje za boleznijo kar 5%. Pri Osrednjem uradu plačujejo 3%, uživajo pa pri Osrednjem uradu 1 letno boleznino, mi rudarji pa samo 26 tedensko. Gospodom svetujemo, naj se upošteva sklep ankete, katere so se udeležile vse

organizacije meseca septembra 1923 v Celju, naj se izdela enoten zakon za vse stroke. Predložen rudarski pravilnik je bil popolnoma zavržen. Delavstvo mora biti pri izdelavi pravilnika za zavarovanje upoštevano, ker se gre za njegovo premoženje, ker itak ves prispevek plača delavec, ker podjetnik samo na videz plača polovico prispevkov, ker je to odtrgani del njegovega zaslužka, katerega bi imel dobiti izplačanega. Najbolj škandalozno pa je to, da se danes kar dikтира od strani rudarskega glavarstva in da se ne upošteva novih zakonov. Ne šalite se, gospodje, ura bo prišla in delavstvo bo zahtevalo svoje pravice od vseh, ki so na merodajnih mestih. Delavstvo naj ponovno skliče zopet anketo in naj povabi vse delavske zastopnike, do katerih ima zaupanje, posebno pa dotičnega gospoda iz Jesenic, ki je bil pri 1. anketi v Celju, da se nemudoma projekt tega pravilnika, katerega vsiljuje svetnik Strgar in kompanjoni od Trboveljske družbe, razveljavi. Največjo pozornost pa nalagamo narodnim poslancem, da se ta projekt zavrne in naj se res pokaže njihovo delovanje za delavske pravice. Zakon za zavarovanje za starost in onemoglost naj bo enoten za vse delavstvo cele kraljevine SHS. Vsem delavskim zaupnikom pa nalagamo, da pazijo na intrige od strani teh hofratov in kompanjonov!

A.

Ubijanje delavcev.

(Državnemu pravdnistvu v Celju in rudarskemu glavarstvu!)

Iz Trbovelj poročajo 28. februarja: Pri nas na Doberni pri podjetju Dukić je postalo skledo že običajno, da se skoro vsaki teden pripeti kaka nesreča, ki zahteva žrtev na altar kapitala. Včeraj je bil povožen 15-letni fant, ki je bil na mestu mrtev. Ta fant je bil v službi pri delu, ki je za odrasle delavce. Fant je delal šele drugi štiri in koj drugi dan, ko je bil sprejet na delo, se ga je dalo za zavirača k vlaku, ki ima srednje vr-

ste vagone. In k takim vagonom se zaposli 15-letnega fanta. Fant je brat našega sodruga Erjavca.

Pretekli teden se je pri enakem vlaku zgodila slična nesreča, samo smrtna ni bila. Revež je v bolnici in trpi v bolečinah.

Ali je še kaka oblast v Jugoslaviji, ki bode pogledala v to podjetje — ali bolje v ta mlin za človeške kosti in naredila red?

Kaj delajo revirni uradi? Ali je še kakšen kazen za te ljudi, ki dajejo 15-letne fantje k takemu delu? Kako da se jih sploh sprejema v delo?

Iz Trbovelj, 29. februarja:

Ravno sedaj nam poročajo zaupniki iz Doberne, da sta bila včeraj popoldne še dva ponesrečena pri podjetju Dukič. Torej v enom dnevu trije.

Zaupniki pripovedujejo, da delajo pri tem podjetju mladi fantje po 12 ur na dan. Je li to dopustno?

Sodrug Erjavec povprašuje, ako se lahko toži podjetje za odškodnino za njegovega brata, ki je bil včeraj smrtno ponesrečen in kam se naj tožba vloži?

V ljubljanskih dnevnikih čitamo vsak dan med dnevnimi vestmi, tam zadaj na četrti strani ponesrečeni so se: Sledijo imena ponesrečenih, podjetje in pa vrsta nezgode. Zlomljena roka, noga, strti prsni koš, za vedno pokvarjene oči itd. Nihče se ne zveni za te novice razven težko prizadetih žen in otrok, ki so ostali brez očeta ali brata, ki jim je služil za vsakdanji kos kruha. Na prvi strani pa z velikimi črkami prinašajo dnevniki velezanimive politične vesti: kje je spal sinoči Radić, kaj je večerjal Korošec, koliko je ukradel državi ta ali oni minister, za koliko je Pašić prodal Reko itd. Nihče se niti ne vpraša odkod tako veliko število nesreč, nihče ne vpraša kdo je kriv temu ubijanju. Nihče tudi ne vpraša, kaj bo z družinami ponesrečenih in kaj bo s ponesrečenci, če bodo kot invalidi zapustili bolnico.

Na papirju imamo v zakonih razne institucije, ki bi morale ščititi tudi interese delavca, ker pred zakonom smo »enako-pravni«. Če se zgodi nezgoda, je virok nezgode povečini »delavčeva neprevidnost«. Tako presodi »nepristranska« preiskovalna oblast, ki se ne vpraša,

kje ležijo vzroki tej »neprevidnosti«. Ta preiskovalna oblast neče videti priganjanja s strani podjetnikov, ki silijo delavca, da mora biti nepreviden. Vprašamo vas, koliko podjetnikov ste že kaznovali, ker so s svojim priganjanjem ali prekršenjem predpisov povzročili smrt delavca? Če se preiskovalna oblast ne more izviti, ker čuti, da je nevarnost, da pride stvar v javnost, kaznuje kakoga paznika, ki pa je tudi le orodje v rokah izkoriščevalca. Tako kaznovanje je samo povečanje krivice, ker se daje pravemu krivcu kapitalistu potuho.

Nimamo še poročil, kako teče preiskava o zadnjih nezgodah v Trbovljah. Slutimo, da se bo tudi v tem slučaju skušalo prikriti prave krivice in zvaliti krivdo na delavčovo »neprevidnost«. Iz gornjih poročil je jasno razvidno, kje leži krivda in opozarjamo na ta slučaj celjsko državno pravdnštvo in rudarsko glavarstvo, da ne bomo dopustili, da bi se preko teh dogodkov prešlo mirno in »po navadi«. Zahtevamo natančno preiskavo, posebno opozarjamo na to, da se zaslišijo vse priče in ne samo od podjetja »izbrane« in da se objavi tudi rezultat preiskave.

Prizadeti pa svetujemo, da nastopijo poleg tega sodno pot, ker mora podjetje plačati ponesrečenemu odškodnino, čim se dožene pri uradni preiskavi, da je nezgoda posledica kršenja veljavnih obratnih predpisov. Zato pa morajo priče pri preiskavi izpovedati vso resnico in ne kakor se ponavadi zgodi samo toliko, kolikor se jih vpraša ali kakor se jih podučiti od strani podjetja.

Proti Bonaču in Wolfu, kjer je bil ponesrečen S. Kovič, se že vodi tudi sodnijska preiskava in bodo stariši smrtno ponesrečenega morali dobiti odškodnino, če se kapitalistu Bonaču ne posreči uplavit na gotove odločujoče kroge.

Mednarodni pregled.

Angleška »delavska« vlada organizira stavkolomstvo.

Takoj po nastopu R. Macdonalda smo povedali, da je prava delavska stranka v kapitalistični državi nemogoča, ker se v okvirju kapitalističnega družabnega reda, ne more izvajati delavske politike.

Pravilnost našega mišljenja dokazuje zadržanje angleške delavske vlade ob delovanju med organizacijami nezaposlenih in delavskimi strokovnimi orodja je »posredovala« med bojujočimi se strankami ali glavno skrb je posvetila, da je »ukrenila vse, kar je mogoče, da preskrbi živili, ki je bila vsled stavke ogrožena, osigura.« Macdonald je izjavil, da je »jedro organizacije za te svrhe že postavljeno.« To bo torej taka organizacija, ki bo sliha prosluli »tehnični samopomoč« katero so spravile v življenje »demokratske« buržuazne vlade.

Vlada v slučaju stavke ne uporablja oborožene sile napram stavkujočim ali z organiziranjem »tehnične samopomoči« zmanjšuje pritisk stavke na gospodarsko življenje in to je prikrit način stavkolomstva.

»Tehnični samopomoč« je angleška delavska stranka prevzela od nemških demokratov in kakor je tehnična samopomoč v Nemčiji razblinila pri nemškem proletariatu demokratske iluzije, bo tudi ozdravila angleško delavstvo. »Demokracija« ima pač svoje konsekvence. V Anglijo prahaja revolucionarni duh.

Iz Francije.

»Proč z delnimi stavkami« je parola, ki jo je izdala zadnja seja C. G. T. U. v pozivu dokazuje C. G. T. U., da so v današnji dobi, ko so podjetja med seboj trdno povezana, delni štrajki obsojeni na

propast. Zato poziva C. G. T. U. vse delavce na ožje medsebojno delo in na temeljito pripravo za skupne generalne akcije.

Izprijte 11.000 kovinarjev v tovarni avtomobilov Citroën v Parizu, traja dalje. Kovinarji so bili izpri zato, ker si miso pustiti znižati mezd za 50%. Tovarna je dobila nove stroje in da bi krila stroške za nabavo teh strojev, je hotela znižati mezde. — 8000 pariških čevljarjskih pomočnikov je v stavki. Njihove zahteve glasijo »6 frankov dnevne doklade« (to zahtevajo vsi delavci vseh kategorij in strok v Franciji). Podjetniška organizacija ponuja 1.50 franka, nekatere firme pa 22 do 25 frankov tedensko. — Stavci pri dnevnikih »Matin« in »Petit Journal« stavekajo. Zahtevajo 3 franka na dan in 4 franka nočne doklade. Stavkajo še tekstilni delavci v Dunkerque in v Alaisu.

Iz Italije.

Kovinarji turinske tvornice avtomobilov so odklonili zahtevo podjetnikov, ki so zahtevali 2400 urno delo na leto, ker bi to bilo podaljšanje 8 urnega delavnika. — Strokovne organizacije je Mussolini z naredbo postavil pod policijsko nadzorstvo. Zastopnik policije mora biti pripuščeni k vsem sejam. On lahko razpusti organizacijo, če se mu ne pokori. — Zveza italijanskih industrijskih je dala fašistom za volitve 20 milijonov lir.

Iz Belgije.

Boj za 8 urni delavnik je začasno končal z zmago delavstva. Ker so na dan, ko so v parlamentu razpravljali o ukinitvi 8 urnega delavnika, stopili v generalno stavko vsi delavci, je predlog za podaljšanje delovnega časa z 137 proti 94 glasovi bil odbit. — Vlada je predlagala za 3 leta 9 urni delavni čas. V tem času bi se zaslužilo 5 milijard več, ki bi se vporabile za gospodarsko povzdigo države. Z drugimi besedami, delavci naj bi z 9 tiro nosili stroške za gospodarsko obnovo dežele.

Iz Španije.

Enotno organizacijo rudarjev Asturije, ki pripada R. S. I. (Rdeči Strokovni Internacionali) napadajo vsi: fašistična vlada, sindikalisti in reformisti. Reformisti, ki imajo dobre zveze z fašisti, so dosegli to, da so dobili v roke rudarski dom, ki je last rdeče enotne organizacije. Na predlog reformistov je bil razpuščen tudi provincialni odbor, ker so ga imeli v rokah pristaši rdeče organizacije. Vlada je mesto izvoljenih zastopnikov imenovala v ta odbor reformiste.

Iz Anglije.

Iz statistike ministrstva za delo je razvidno, da je bila v teku 1923. leta 3 milijonov delavcem plača znižana za povprečno 4 milij. funtsterlingov tedensko.

V l. 1922. je bila plača reducirana 7 milijonov 600.000 delavcem za 4.2 milij. funtsterlingov tedensko, 1921 pa 7 milijonov 200.000 delavcem za 6 milij. funtsterlingov tedensko. — Zvišale so se mezde 1923. leta 1.200.000 delavcem za 170.000 funtsterlingov, v l. 1922. pa 75 tisoč delavcem za 11.000 funtsterlingov tedensko. V rudarskih podjetjih se je leta 1923. mezda znižala za 3%. Koncem leta 1923. so bile mezde v rudnikih povprečno za 65—70% višje kot pred vojno.

Iz Nemčije.

Delavski boji in mezdana gibanja v Nemčiji se trdovratno nadaljujejo. Vmešavanje policije delavstvo le še bolj razburja. Aretacije stavekovnih vodstev v Hammu, Hagenu, Barmenu, Ellertfeldu, Gevelsbergu in rudarskih revirjih se dnevno vršijo. Pri glasovanjih, ali naj se boj prekine ali nadaljuje, se velika večina izjavlja za nadaljevanje boja. Reformistične strokovne organizacije so ustavile izplačevanje podpore, ker hočejo boj završiti. Soc. patriotski listi odklanjajo priobčitev proglašev stavekovnega vodstva, prinašajo pa laži meščanskih časopisov. RSI je poslala 20.000 dolarjev pot pomoč delavcem v boju. — V zasedenem ozemlju je še čez 1 milijon nezaposlenih. V drugih pokrajinah število brezposelnih pada. Vlada je izdala v sporazumu s reformističnimi birokrati naredbo, ki uvaja prilisno dele za brezposelne.

Iz Amerike.

Na 29. kongresu rudarjev je leva opozicija nastopila za priznanje SSSR in za nacionalizacijo podjetij. Lewis-Gomperseva reakcijska desnica je predložila svoje resolucije, ki hoče tudi priznati SSSR, »če plača caristične dolgovce in pozdravlja »princip nacionalizacije podjetij«. Opozicija je bila z malo večino preglasovana. Lewis-Gomperseva gruka si je le z dejanskim nasiljem obdržala majhno večino.

Iz Avstrije.

Stavka bančnih uradnikov traja dalje. Dosedanja pogajanja so se razbila. Pričakovati je razširjenja stavke. Stavkujoče podpira ostalo delavstvo. Stavkolomcev ni.

Iz Jugoslavije.

Delavska zbornica v Beogradu je bila do zadnjega časa popolnoma v rokah socialistov, katere je postavil bivši minister Zerkav. (Tudi Ljubljanska delavska zbornica je imenovana od Zerkava iz ne voljena od delavstva). Sedaj po 3 letih so se pri G. R. S. sporazumeli, da bi bilo dobro pritegniti k delu v delavsko zbornico tudi neodvisne. In dosegli so da je minister zopet imenoval 21 socialpatrijotov in 7 neodvisnih, katere so

Ali si že član „Zveze rudarskih delavcev“?

LISTEK.

Kakšni so strokovni listi v SSSR?*

Pred mano leži strokovni list štev. 1., letnik V. (1924) »Rudar« (Gornorabočij), ki ga izdaja centralni odbor »Vseruske zveze rudarjev«.

List izhaja enkrat na mesec v veliki osmerki (oblika »Ljubljanskega Zvonca«) in ima 53 strani s prilogo »Okrožnico centralnega odbora »Vseruske zveze rudarjev«, ki ima 12 strani.

Ker bo gotovo zanimalo člane strokovnih organizacij, kaj in o čem piše vse to strokovno glasilo rudarjev Sov. Rusije, naj tu podamo kratek pregled.

Na prvi strani je geslo »Z združenimi smočnik«, kjer pozivlja uredništvo vse člane »Vseruske zveze rudarjev«, da naj vsak pošameznik deluje na to, da se list še zboljša in poveča. Najbolj pa je potrebno resna, živa, nepretrgana zveza časopisja z njegovimi čitatelji. To velja pač tudi za čitatelje »Strokovne Borbe«.

* »Gornorabočij«, o katerem danes govorimo, je centralni organ rudarske organizacije, ki izhaja v 288.000 izvodih. Poleg tega pa izhajajo še 4 letniki v raznih pokrajinah.

In kako pravi uredništvo? »Mi moramo povsod, kjerkoli se nahaja kak rudar, imeti svojih delavcev — dopisnikov, ki morajo biti prvi in aktivni sotrudniki lista. To je prva oblika zveze. Druga še važnejša pa je, da člani »Zveze« ne smejo biti pasivni čitatelji lista. Ko ste prečitali, premisljajte, se pogovarjajte, in če ste našli nedostatke — ne molčite o njih. Premislite, kaj se vam v listu ne dopade in napišite, svetujte, kako se naj popravi in mi preračunamo in — se potrudimo, da se list izpopolni.

Tako piše uredništvo članom »Zveze« in mi podpišemo vse to tudi našim članom.

Nato sledi razdelitev lista.

Prvo poglavje govori o tarifih in nezgodah. Kako organizacije sodelujejo pri tem. Nato je razprava o novi kolektivni pogodbi, ki jo je »Zveza« sklenila z vodstvom pridobivanja surovega olja (nafto) na 5 mesecev. Tu se razmotriva povišanje plač in zdravljenje v sanatorijih.

Istotako se razpravlja ta nova tarifa v cinkovih rudnikih v Kavkazu.

Potem sledi poglavje o kooperaciji ali združitvi (konsumih). Vsaka stroka ima svoje konsume, ki svoje člane preskrbujejo z vsem potrebnim. Skoraj vsak

član »Zveze« je tudi član ali družabnik svojega rajonskega konzuma. Prodaja se roba 18—20% dražje, nego je lastna kupna cena. In če pomislimo, da je lastna kupna cena zelo nizka, je potem prodajna cena majhna. S tistimi 18—20% pa se pokrivajo stroški konsumov (prostori, uslužbenci itd.) in še se zbira obratni kapital. Takšni konsumi so velikanska konkurenca privatnim trgovcem, ki jih je rodila Nova ekonomska politika (Nep) in ob enem sili člane, da se vsestransko udeležujejo v narodnem gospodarstvu.

Tretje poglavje govori o zaščiti dela. Kako se naj organizira delo o zaščiti dela? Prejšnje izkušnje kaj so pokazale? Da bo uspeh popoln in vsestranski, treba pritegniti k delu o zaščiti dela široke delavske mase. Brez sodelovanja mas je delo in kontrola težavna. Te besede se prav posebno veljajo za nas v Jugoslaviji, kjer imamo zakone, sicer slabe, a še teh nikdo ne uvažuje. Tu je treba privleči k temu široke mase. One morajo vedeti, kaj govori zakon, one morajo tudi vedeti izsiliti, da se ga upošteva. Vsak delavec mora vedeti, kam in h komu se mu je obračati, če se krši zakon, ki se še posebno tiče varnostnih naprav, s katerimi je zaščiten njegov življenje. Glavna zveza naših zveznih organov s

široko maso se vpostavi potom institucije delegatov (pri nas zaupnikov). Potem teh organizacija črpa od mas ta material, s katerim ona lahko operira in deluje.

Potem sledi razprava o organizaciji zdravstvene pomoči pri raznih rudniških podjetjih.

Poglavje o organizaciji govori, kaj vse naj član uvažuje in kako naj krepki organizacijo, on mora gledati, da se zboljšuje poslovanje v organizaciji. Na plačilo članskih prispevkov se mora paziti prav posebno. Ker član, ki je malomaren s plačilom članskih prispevkov, je pokazal s tem jasno, da je malomaren tudi za organizacijo sploh. Blagajničarji pa se morajo tudi zavedati svojih dolžnosti in pobirati članarino redno in pozivati vse brezbriznike, da store svojo dolžnost napram svojimi sodrugom. Resničen član, ki mu je mar organizacija, prinaša samo svojo članarino.

Nadalje so poročila o občnih zbirkah, konferencah in plenarnih rajonov »Zveze« iz vseh oblasti in zveznih republik.

(Dalje prihodnje).

Širite „Strokovno Borbo“!

izbral reformist. Kakšen famozen statut je sprejela prva seja te nove zbornice, poročamo prihodnjic. — Delavski dom v Nišu so kupili še pred vojno delavci z zbiranjem prostovoljnih prispevkov. Ker je morala biti hiša po tedanjih zakonih last neke osebe, so delavci prepisali hišo na svojega zaupnika Miloševića. Ta Milošević je sedaj član socialistične stranke, ki v Nišu nima med delavci pristašev. Socialistično stranko v Nišu tvori, kakor skoraj povsod, omizje uradnikov bolniške blagajne. In vendar se Milošević brani predati hišo pravim lastnikom, delavcem, ki morajo svoje prireditve in lokale imeti po tujih hišah. Razume se, da oblasti podpirajo social-patrijote. — V okrožju Beča v Banatu ni nobenega zdravnika. V zadnjih štirih tednih je umrlo v tem okraju vsled škrlatinske 52 otrok. Če bi bila obolenim dana zdravniška pomoč, bi se jih vsaj 90 odstotkov lahko rešilo smrti. — Grafični delavci v Sarajevu so podvzeli v zadnjem času več korakov za ujedinjenje strokovnega pokreta. — Fašisti in policija v Smederevu skupno preganjajo in terorizirajo delavce. Fašisti »Srnao« so napadli delavce in ranili s kolom sodru-ga Janičevića in ga ranjenega brez po-voda aretirali. V zaporu so držali ss. Janičevića in Zorčevića, ki je bil are-tiran isto noč, 15 dni v verigah. V zapor so jih hodili gledat Srnaovci in jih za-smehovali. Po 15 dnevih so bili spušče-ni, brez, da bi bili zaslišani.

Podružnica Saveza saobračajnih in transportnih radnika i službenika v Nišu je na svojem dobro uspelem shodu poslala ministru saobračaja resolucijo v kateri zahteva zaostalo 3 letno plačo za čas evakuacije Srbije, 8 urni delavni dan, regulacijo mezd in odpravo nare-dbe, po kateri morajo pokvarjeno ali ob-rabljeno orodje plačevati železničarji. Konferenca delegatov monopolskih de-lavcev se je vršila 25. februarja v Beo-gradu. Konferenca je konstatirala bedno stanje monopolskih delavcev in slabe in pomanjkljive higijenske naprave v de-lavnicah. Stavile so se tozadevne zahte-ve. Poleg tega se je stavilo zahtevo za zvišanje mezd od 1. septembra naprej. Centralna monopolске organizacije bo v bodoče v Nišu, kjer je velika tobačna tovarna.

Lepo državno gospodarstvo.

V Jugoslaviji imamo vsega 4 državna podjetja, v katerih se pridelava jeklo in železo. Te tovarne rabijo letno okoli 3700 vagonov starega železa. Država je za preskrbo teh podjetij z starim žele-zom napravila dogovor z neko inozem-sko tvrdko in ji plačuje 1 kg starega že-leza po 1 dinar. Ta inozemska tvrdka pa je lani nakupila skoraj 3000 vagonov sta-rega železa pri nas v SHS in ga plačala po pol dinarja. Pri tej »preprodaji« je zaslužila torej najmanj 15 milijonov di-narjev, od katerih je par milijonov šlo gotovo v roke tistih pri vladi, ki so do-govor podpisali. Iz poročila blagajnika kovinske organizacije v Subotici posna-memo, da ima Subotička podružnica 455 članov, kar je z ozirom na stanje v sep-tembru 1923, ko je podružnica pristo-pila od Bračinčevega Saveza, lep uspeh. Dohodkov je imela v 6 mesecih 76 tisoč 673.70 dinarjev. Od tega poslano v Beo-grad centrali 38.225.71 dinarjev. 17. ja-nuarja sta prišla v Subotico Luka Pavičević in Marko Potner od G. R. S. in sta hotela imeti shod. Ker pa je prišlo samo 6 ljudi (sami bivši štrajkbreherji), sta oba voditelja s temi šestimi lumpala ce-lo noč in jim obljubljala lepa mesta pri bolniški blagajni, če razbijejo naš savez.

V sredo dne 12. marca 1924

se vrši v Delavskem domu v Ljubljani ob 8. uri zvečer

strokovni sestanek,

kateri se morajo udeležiti vsi odbor-niki in zaupniki neodvisnih strokovnih organizacij v Ljubljani.

Zveza Neodvisnih Strokovnih organi-zacij.

Za rudarje.

Rudarsko glavarstvo sabotira zakon o za-ščititi delavcev.

Na zadnjem shodu dne 17. februarja se je sprejela resolucija, v kateri se za-hteva likvidacija rudarske zadruge. Ista resolucija je bila sprejeta tudi na obč-nem zboru II. rudarske skupine dne 24. februarja t. l., ki se je vršil v Trbovljah. To resolucijo smo poslali na rudarsko glavarstvo, na katero nam odgovarja g. rudarski glavar in dvorni svetnik Strgar sledeče:

Centralni upravi Zveze Rudarskih De-lavcev v Trbovljah.

Z ozirom na resolucijo, ki je bila spre-jeta na javnem shodu v Trbovljah dne 17. februarja 1924, se naslov obvešča, da je Ministrstvo za socialno politiko s svo-jim dopisom z dne 11. novembra 1923, št. 125.633, obvestilo Ministrstvo šum in rudnikov na njegovo tozadevno vpraša-nje, da se naj na rudnikih vrši volitev zaupnikov po dosedanjih predpisih (to je predpisih zakona o rudarskih zadrugah), dokler se ne izda od Ministra za socialno politiko v § 111. zak. o zaščiti delavstva predvideni pravilnik za volitve zaupnikov.

Pripominja se, da se niso vršile še pri nobenem obratu izven rudarstva vo-litve zaupnikov in da se menda tudi ne bodo v doglednem času izvršile, ker še ni izšel omenjeni pravilnik.

Resoluciji se torej zdaj ne more ugo-diti in veljajo še naprej oblastem na-sproti kot zastopniki delavstva po ru-darskem združnem zakonu izvoljeni funkcionarji.

Proti njih izvolitvi ni bilo ugovora v odprtem roku.

Rudarski glavar in dvorni svetnik:
Ing. Strgar.

Ali je res g. Strgar poklican za to, da dela le to, kar T. P. D. hoče? Pravi, da nismo podali ugovora proti izvoljenim zaupnikom. Ali hoče še bolj temeljit od-govor, kakor je ta, da se je volitev ude-ležilo le kakih 20% upravičenih volil-cev in da so izvoljeni na občnem zboru enoglasno sklenili razpust II. rudarske skupine. Nadalje pravi, da še ni pra-vilnika za volitev zaupnikov. Ali še ni-kjer ne obstojajo po novem zakonu de-lavski zaupniki? Mi mislimo da.

Če hofratu Strgarju ni znano, da so po vseh večjih obratih volitve zaupni-kov po zakonu o zaščiti delavcev že iz-vedene, mi nismo krivi. V bodoče naj vendar pazi, da ne bo rušil hofratske avtoritete s tako ignoranco.

Gospodje! Delavci ne prosijo, ampak zahtevajo, ker jim to po zakonu morate dati.

Mogoče pa gospod bivši k. k. Hofrat ne priznava zakonov v SHS. Ali bi se moglo tozadevno dobiti od rudarskega glavarstva kako pojasnilo mirnim po-tom?

Pismo rudarja za rudarje.

(Dopis.)

Trbovlje, 1. marca 1924.

Kakor povsod, je tudi v Trbovljah stanje rudarjev neznošno. Rudarji, ki delajo v jami akord, zaslužijo en par kron več kot ostali, a to seveda samo oni, ki imajo dobro delo. So pa tudi različna jamska dela, kjer se muči ubo-gi rudar celih 8 ur na vse pretege, mis-le, da bo res nekaj več zaslužil, a navsezadnje je razočaran, ko je plačan par kron nad temeljno plačo. Tako gre od periode do periode. Tisti pa, ki za-sluzi nekaj več, pa mora delati prav ži-vinsko. To ti je trpljenje, katerega si ne more človek predstavljati drugače, nego če je sam rudar. Ti ljudje garajo in priganjajo eden drugega (tako, da še paznika ni treba; to so takozvane »rajs-partijke«). Ali to ne traja dolgo časa, kvečjemu par let. Pri tem težkem delu si napenja vse sile, vso moč, ne glede na svoje zdravilje, ne glede na to, če je vroče, ne glede na varnostne naprave itd., ampak on divja kot zverina. Pri tem pa ne pomisli, da si koplje sam sebi prezgodnji grob. Veliko je slučajev, da se v svoji naglici dostikrat ponesre-či ali smrtno ali težko. Drugi pa, če niso

k svoji sreči ponesrečeni, garajo kvečje-mu par let na teh nevarnih krajih. Vsled prenapornega dela ga vidiš kma-lu, dasi še mlad, kako je bled, suhega obraza, sključen kot starček. Bolan se valja po rudniških bolnicah ter napo-sled shira in umre. Zapušča ženo in par malih nepreskrbljenih otročičev, za katere se ne zmeni nihče, najmanj pa Trboveljska družba. Pri Trboveljski družbi je garal svoja mlada leta, tej družbi je delal tisočake dobička. Ali do-tična družba ga ne pozna več, ona ne pozna pomanjkanja, ne pozna — ne vidi — noče videti teh prezgodnjih sirot. Škoda se ji zdi podpreti te žrtve, ker hrepeni po dobičku. Za razkošno živ-ljenje dam teh gospodov ter za razna letovišča dajati milijone in milijone, te-ga pa ni škoda. Vprašamo se, zakaj vse to, od kod prihaja vse to gorje? Ali se da to odpraviti? Na kak način to od-pravimo? To gorje, pomanjkanje, izko-riščanje, te velike nesreče, to hiranje rudarjev in njegovih družin, vse to se da odpraviti. Vse to zamore odpraviti edino delavec sam. Karl Marx je rekel: Osvoboditev delavskega razreda izpod kapitalističnega jarma je delo delavstva samega! Zato, sodrugi rudarji, vstopite v strokovno organizacijo, v organizacijo, katera je razredna, ki se bori proti izko-riščanju, proti podaljšanju delovnega ča-sa, za boljše delovne pogoje, obenem pa za zrušenje oduškega kapitalizma sploh. Sodrugi rudarji, trpini, ako ho-čete, da zgine vse to gorje, vse to izko-riščanje, se morate strniti v svojo stro-kovno organizacijo. Trboveljska družba vam ne bo dala sama ničesar, nego samo to, kar si potem svoje razredne borbene strokovne organizacije priborite. Na-sprotno, ona vam bo še to, kar imate ukradla. Zato se zbudite iz spanja! Spite — vam se zdi to spanje nekako prijetno, čeravno mučno, ker gledate vse v nekaki dremoti in se ne zanimate za ničesar na svetu.

Ali zapomnite si pa to, da Trboveljska družba ne spi, ampak dela račune in načrte, kako vam bo utrgala plače in sploh vse pravice. Zaradi tega je v in-teresu celokupnega delavstva ter v in-teresu naše bodočnosti, vaših bledih, bosih otročičev, da gremo vsi na delo. Ako hočemo boljše življenje, pravičnej-še, ter da odpravimo ta krivični dru-žabni red, moramo vsi kot en mož iti pod prapor Zveze Rudarskih Delavcev. Ne predstavljajmo si, da bo samo od sebe prešlo to gorje. Ampak z bojem je mogoče kaj doseči. Dokler bomo pa doma vsak pri svoji peči sedeli ter tar-nali, dokler bomo po raznih »puršen-cinrih« le kritizirali in študirali kam bi v nedeljo šli, da bi bilo bolj fletno, da bi se ga bolj napil itd., toliko časa ni treba misliti, da bomo namesto ko-ruznih žgancev in črne kave, imeli kaj boljšega, ampak še to, kar imamo, se bo omejilo. Spregovorimo nekoliko o raz-nih malih kmetih in kmečkih samcih. Večina teh kmetov (ki so istotako siro-maki, ker so šli zaradi tega k rudniku, da bi zamogli lažje plačevati davke in oblačiti družino) in samec je neorgani-zirana, se ne briga za organizacijo. Ne-kateri, misleč, ker imajo nekaj peščene zemlje, da sploh ni proletarec in da ne spada v delavski razred, drugi, ker je pod uplivom domačega g. župnika, ki mu pravi, naj nikar ne zahaja v družbo teh rdečih krivoverskih rudarjev, da jih bog tepe, ker ne hodijo k maši, obenem pa pravi: moli in delaj! Tretji zopet: škoda se mi zdi plačati članarino za or-ganizacijo, ta denar rajš zapijem. Kar se tiče teh kmečkih fantov, je stvar sle-deča: Ti dobijo precej hrane od doma in se seveda malo lažje živijo, kot pa ostali. In ravno ti se najmanj brigajo za organizacijo. V soboto, ko je plačilni dan, gredo vsak na svoj dom. Tam se največkrat popiva celi dan in še več. Posledica tega so pretepi, poboji, zaprav-ljanje težko prisluženega denarja in tu-di večkrat bolezen itd. Ko pride zopet nazaj na delo, zdaj pa hajd, zgrabimo ga, če si vse kosti polomimo. To je tudi posledica tega divjanja. Vsem tem so drugom bi priporečal, da naj začnejo malo premišljevat svoje življenje in življenje drugih rudarjev. S svojim po-četjem velikokrat škodujejo delavskemu

razredu in tudi samemu sebi. Kajti naj si bo kmet ali delavec, oba sta izkori-ščana, oba morata prenašati veliko bridkosti, zato si morata podati roke in ramo ob ramo boriti se za svoj obsta-nek. Biti morata oba v eni falangi, po-tom katere si zamoreta zboljšati svoj položaj. Zato, sadrugi rudarji, brez raz-like, vsi v enotno organizacijo. Čitajte »Strokovno Borbo«, katerega zastopa va-še interese. Obiskujte redno svoje član-ske sestanke ter se tam razgovorite o vaših težnjah. Dokler se ne bo delavstvo bolj zanimalo za organizacijo ter kom-paktno šlo v organizacijo in slednjic tudi v boj, toliko časa bo trajalo izkoriščanje. Zato vsi v neodvisno strokovno or-ganizacijo, Zvezo Rudarskih Delav-cev, ker ona zbira pod svoj prapor lavcev je edina, ki se bori za delavske vse izkoriščane. Zveza Rudarskih De-pravice, za zboljšanje gmotnega polo-žaja za uničenje oduškega kapitali-zma sploh.

Živela Zveza Rudarskih Delavcev!

Živel razredni boj!

Rudar Spartak.

Rudarji iz Westfalske se vračajo.

O nameravanem povratku 40.000 slo-venskih rudarjev iz Westfalske smo že poročali. Prve skupine so že prišle, pre-varane in razočarane.

Sodrugi E. nam je pripovedoval o raz-merah v zasedenem ozemlju. Žal, da smo prisiljeni vsled pomanjkanja pro-stora, sporočiti samo izvlečke njegovega poročila. S. E. pravi:

1. Položaj naših delavcev v Nemčiji je zato tako nevzdržen, ker se beograjska vlada brani podpisati reciprocitetno po-godbo o medsebojnem podpiranju brez-poselnih in zato nemška vlada noče podpirati naše državljane. Naših brez-poselnih je v Nemčiji nad 80. 000, v Ju-goslaviji pa niti 100 brezposelnih nem-skih državljanov. V Beogradu torej zato nočejo podpisati medsebojne pogodbe, ker hočejo, da se vrne 40.000 ljudi v Ju-goslavijo.

2. SHS konzul Djordjevič nam je na konferenci v Düsseldorfu, 4. februarja, obljubljal, da v Jugoslaviji komaj čakajo na nas, ker je veliko pomanjkanje delav-cev. O tej stvari nas je farbal tudi Bov-ha, ki je prijatelj radikala Franketa, kakor sem zvedel. »Strokovno Borbo« nam Bovha ni hotel pokazati, ker se je bal, da bi mi iz nje zvedeli resnico.

3. Ko smo prišli na Jesenice, so nam s silo hoteli preiskati in zacariniti pr-tljago, kar niso storili niti Francozi, niti Nemci, niti Nemško Avstrijci. Ker smo bili brez sredstev, smo zahtevali podpo-re, a nismo dobili ničesar, češ da bomo v Ljubljani dobili. V Ljubljani so nas poslali prenočevati (prišli smo ob 10. uri zvečer) na Bleiweisovo cesto v zapore. Ker tam nismo hoteli ostati, smo bili prisiljeni na magistrat, kjer so nas prvo ozmerjali, potem po odprli vrata mrzle-ga zapora, brez vsega.

4. Obvestili smo takoj naše sodruge naj ostanejo tam kjer so, ker imajo vsaj sta-novanje, tukaj pa še tega ni. Tam je slabo, tu je stokrat slabše. Dela ni pod-pore ni, stanovanja ni. Ne vem kaj naj počnemo?

Za kovinarje.

Jesenice. V sredo, dne 27. svečana t. l. smo vsled nastalih razmer v podjetju Kranj. ind. družbe na Savi sklicali javni shod z dnevnim redom: Nakane z umetno stvorjeno brezposelnostjo in pre-test proti kršitvi mezdne pogodbe s stra-ni Kranj. ind. družbe.

Samo ob sebi se razume, da smo ta javni shod po predpisih prijavili okraj-nemu glavarstvu ter smo na lepakih oz-načili navedeni dnevni red. To pa ni bilo povšeči obrat. ravnateljima gg. Luckman na Javorniku in Hofmann-u na Savi ter je prvo imenovani odstranil lepak same-voljno, medtem ko je zadnje imenovani zahteval od glavnega zaupnika Kovačiča, da lepak odstrani, kar je isti vsled ne-poznanja Vidovdanske ustave in ne za-vedajoč se državljskih pravic tudi storil.

Predržnost, katera je lastna tem pri-vandranim valpetom, presega že vse me-

Plačaj takoj članarino svoji strokovni organizaciji!

je ter jim že zopet rastejo grebeni, katere so skrivali pod kožo od prevrata sem. Proti takim predrznim poseganjem v naše že itak skromne državljanske pravice, katere nam skromno nudi Vidovdanska ustava, pa najgorčnejše protestiramo in si ne dopustimo, da nam preprečujejo privandranje elementi, kateri žive na račun naših žuljev. Mi smo mednarodni in spoštujemo proletarce vseh narodov, a napram takim trotom a la Luckmann & Hoffmann pa ne poznamo nikake mednarodnosti, to naj si zapomnijo.

Morda si domišljujejo, da bomo prijavljali še obratnim ravnateljem privandrance naše javne shode in sestanke?! V tem se pa grozno motijo, ker rajši jih poprej poženemo preko Karavank.

(Jeseniškim kovinarjem svetujemo, da oba privandrana valpeta potom žandarmerije tožijo. Ne upamo na uspeh, ker v kapitalistični državi kapitalistični agentje lahko delajo kar hočejo, smo samo radovedni kake izgovore bodo našli orožniki in sodišče, ko bo oba privandranca oprostilo. Uredn.)

Ljubljana. V Ljubljani kovinarji molčijo že precej časa, kakor da se jim godi tako dobro, da ne potrebujejo ničesar več. — Da pa to ni tako, podajamo naslednjo sličico. V obratu Žabkar so delavci brez obrat. zaupnikov, kateri bi bili voljeni po zakonu o zaščiti delavcev. Nadalje niso obrati higijenično urejeni; plače so tako slabe, da delavec, kateri ima družino, sploh ne ve kako jo bo preživel, sploh so razmere tako mizerne, da jih ni mogoče več prenašati. — V obratu Samassa se vpeljuje metode, katere se niso dogajale niti v dobi srednjega veka. Da se informira o tem vsa javnost, navajamo samo en slučaj; gosp. Kristan, strgarski mojster, je jako mogočen kanibal in pravi hlapec gospodarja krvosesa, trinog, da ga sploh ne najdeš v tej blaženi Ljubljani, kjer se delavstvu godi, kakor v deželi, kjer se cedi med in mleko. Ta gospod Kristan pretepa vajence toliko časa, da ga morajo prositi na kolenih odpuščanja. G. Kristan, zavedajte se, da delavstvo ni živina in se tega tudi dobro zaveda in da še nismo tako daleč, da bi se naši sinovi vajenci, naš up bodočnosti, pobijali na tla kot pobijajo mesarji živino. Opozorjamo Vas pa g. Kristan, da ste malo bolj previden, drugače se zna pripetiti, da se vam povrne milo za drago in to na isti način kot znate Vi, ker smo se že od Vas naučili. — Delavstvu pa polagamo na srce, da je že zadnji čas, da se prebudi iz tega spanja in da se odpove brozgi, z katero vsaki dan zaliva svojo grlo in zastuplja sebi in svojim družinam življenje. Sodrugi, sodružice in sodelavci! Prebudimo se iz tega pogubnega spanja in da stopite na stražo, da branimo svoje pravice, katere nam odvzema naš krvosese in da branimo ono, kar še imamo. Vsi v organizacijo.

Očividec.

Za železničarje.

Mariborskim železničarjem v premisslek.

Kakor je v Mariboru obstojala nekoč trdna proletarska postojanka, tako je danes mariborski proletarijat, posebno železničarski, razcepljen in razbit, razočaran in brezbrizen za vse, kar se dogaja okoli njega. Nekdanje zavedne armade, ki jo je združeval »Allgemeine Rechtsschutz- u. Gewerkschafts-Verein«, ni več, množica stoji ob strani, gleda, zabavlja, se vdaja vinu ter molče strada.

Res je, da se je po prevratu osnovala organizacija Splošne železničarske organizacije z odobravanjem vseh zavednih železničarjev, a žalibog v njej se je vgnezdil in prevzel prvo besedo slavni naš Hornik Joža s svojo elastično taktiko, tako da človek ni vedel, kam pes taco moli. Znal si je pridobiti zaupnike in špiceljne, s pomočjo katerih je obvladal cel delavski pokret. Ko je bila Splošna razpuščena, je bil zopet naš dični Joža tisti, ki se je spretno postavil na čelo novi — na zagrebškem zelniku zrasli — organizaciji, neobglenemu Savezu železničara Jugoslavije. Številne intervencije in deputacije pri gospodi z bogato obloženimi mizami so ga spravile iz ravnotežja; Jožetu se je zahotelo demarja in prodal se je pred letom dni

srbskim kapitalistom za 72.000 Din, pustil železničarje in jih drugič izdal. Po njegovem uskoštju med eksponente buržuazije so se začeli gibati v Savezu nekateri njegovih učencev in ti hočejo igrati njegovo klavno vlogo in razbijalo politiko naprej, kljub temu, da so že skoro brez članstva, ki jih razočarano zapuša. Pa saj delavstvo ne bi nič imelo proti temu, če bi Savez res zastopal njegove interese, a temu ni tako. Savezovi mogotci se na shodih res širokoustijo, da je veselje, kadar pa treba nastopiti, jim pa zleze srce v hlače. So pač usmiljeni in uvidevni ljudje ter radi povsod popuste. Kaj pa se z »uvidenostjo« in »praktičnostjo« doseže, to danes vsak železničar čuti na lastni koži. Pa kaj bi našteval, saj ima proletarijat celega sveta skušnje z našimi Amsterdamski.

Delavstvo, ki stoji danes v veliki večini izven organizacije, bo tam tudi ostalo tako dolgo, dokler si bodo »zavedni sodrugi« od Saveza lomili hrbte pred fraki naših izkoriščevalcev, dokler se ne odstrani iz odborov in zaupniških mest kompromitiranih ljudi. Kajti delavstvo zahteva, da se energično in brezobzirno zastopa njegove interese, da ono upravlja organizacijo in ne, da v vodstvu organizacije komandira od centra le določeni eksponent. Prosto voljo delavstvu, da samo odločuje v svojih zadevah in ne usiljevanje gotovih kompromitiranih eksponentov, to je prava pot, po kateri bo hodila naša Splošna železničarska organizacija, ki smo jo maja lanskega leta ustanovili, da se napravi enkrat konec nesramnemu eksperimentiranju z delavstvom.

Železničarji, delavci, spomnite se na delovanje teh »sodrugo« v letih Gospodovih po prevratu, pomislite na bedo, v kateri živite in kdo je deloma temu sokriv in vaša sodba bo lahka! Edina vaša neustrašena zastopnica je Splošna železničarska organizacija. Postani vsakdo njen član in ona vas bo vodila k zmaganju!

Železničarji! Na delo za organizacijo, proč z brezbriznostjo, samo zabavljanje vam nič ne koristi. Na delo, ker težki dnevi nas čakajo in le dobro organizirana in disciplinirana ter na žrtve pripravljena armada bo kos tej nalogi, kajti boriti se bo treba, junaško boriti, če hočemo, da bomo lahko živeli življenje — človeka.

Špartak.

Stekel pes(?) v Zidanem mostu. Na notico pod tem naslovom v 8. številki »Strokovne Borbe« je poslal g. Toneji, restavrater v Zidanem mostu, uredništvu pismo, v katerem v 4 točkah dokazuje, da v notici omenjenega železničarja ni vgriznil njegov dobro dresiran pes. Ker je bilo do zaključka lista nemogoče dobiti pojasnil iz Zidanega mosta, se bomo na stvar povrnili, ko dobimo od dopisnika potrebne informacije.

Brivski pomočniki v Ljubljani pred stavko.

Že 10. teden se nahajajo brivski pomočniki v Ljubljani v mezdnem gibanju. Mojstri se upirajo vsakemu povišanju mezd, hočejo pa podaljšati delovni čas na 10 ur dnevno. Brivski pomočniki so pripravljani, da sprejmejo vsiljen jim boj. Rok poteče 19. marca 1924. Brivski pomočniki naj ne prihajajo v Ljubljano v delo, dokler se boj ne završi. Vse sodruge delavce in člane strokovnih organizacij opozarjamo, da bodo za čas boja pomočniki na 6 krajih odprli provizorične delavnice, kjer bodo brili brezplačno. Vse organizacije pa bodo podpirale boj brivskih pomočnikov.

Trbovlje.

Občni zbor zadruga »Rudarski Dom« se ne vrši dne 16. marca t. l., kakor je bilo že sporočeno, pač pa se vrši ta dan člansko zborovanje vseh zadrugskih članov. Občni zbor je iz tehničnih ozirov preložen na 6. aprila 1924 ob 3. uri pop. v prostorih »Rudarski Dom« z dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Čitanje in odobrenje računskih zaključkov. 4. Čitanje revizorjevega poročila. 5. Spopolnitev načelstva. 6. Slučajnosti. Načelstvo.

Proti barabstvu agentov.

8—9 št. »Delavskih Novic« prinaša ponovno nesramno in lažljivo trditve, da je uredništvo »Strokovne Borbe« ponaredilo podpise sodrugov: Viščka, Hauptmana in Peteka na pismu »Iz Francije«, objavljenem v 1. št. »Strokovne Borbe«. Ponavljamo še enkrat, da je originalno pismo vsakomur na vpogled in da Fabjančičeve »Delavske Novice« barabarsko lažejo, ko pišejo, da smo podpise falzificirali. Če se rudarjem ne zdi podčastjo braniti se s takim barabskim listom, naj se prepričajo o identiteti podpisov, da bo dokazana tendenciozna laž »Delavskih Novic«.

»Delavske Novice« objavljajo tudi pisma s. Pajtlerja. Od s. Pajtlerja smo pooblašteni izjaviti, da ni nikdar poslal »Del. Novicam« nobenega dopisa in da s Fabjančičem in Comp. ne more imeti nobenega opravka.

To nam je s. Pajtljer pismeno sporočil s pismom od 16. februarja.

Agente okrog »Delavskih Novic«, vprašamo odkod dobivajo »dopise« in »pisma« iz Francije?

Rudarji pa naj razsodijo, kje so »politiki« — goljufi in ponarejevalci...

=====

Brezposelnim!

Mnogi izmed nas so že po več mesecev brez službe in brez zaslužka. Zadržane čase pa postaja položaj še vse bolj kritičen. Podjetje za podjetjem ustavlja svoj obrat, delavcev in uradnikov je vedno več na cesti, ki so izročeni gladi in mrazu.

Kdo nam bo pomagal?

Država, občina in vse javne institucije imajo dolžnost, da pomagajo nam, ki nismo po lastni krivdi zašli v to nesrečo. Vendar se dosedaj ni nič storilo za nas.

Treba je da sežemo po samopomoči!

Treba je, da se združimo in da tesno združeni zahtevamo svojih pravic. Treba je, da slišijo merodajni faktorji naš glas, ki mora biti tako glasan, da ga bodo slišali vsi tisti, ki imajo dolžnost brgati se tudi za nas.

Zato smo sklenili na sestanku dne 27. februarja 1924, da upostavimo Odbor za pomoč brezposelnim.

Ta odbor ima nalogo pozvati vse brezposelne, naj se nujno zgledajo pri njemu, da jih upiše, in da potem v njihovem imenu zahteva od kompetentnih faktorjev nujne in izdatne pomoči. Odbor bo napel vse svoje moči, da bodo javni faktorji dali na razpolago brezposelne podpore, da bo država in občina podvela javna dela, ki naj brezposelnost zmanjšajo, da se bodo organizirala zasilna dela, in da se bode organizirala javna zbirka za pomoč brezposelnim.

Vsi, ki ste brezposelni, ki zmrzujete in stradate, vstopite v naše vrste! Čim več nas bo, tem bolj se bo slišal naš glas in tem bolj se nas bo upoštevalo!

Ne glede na strankarstvo, vsi brez razlike pridite, da se skupno borimo za svoj obstoj.

Odbor za pomoč brezposelnim posluje začasno v Selenburgovi ulici štey. 6, drugo nadstropje, levo, vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne.

Pridite, zglasite se vsi, ki ste brezposelni in podpore potrebni!

Odbor za pomoč brezposelnim v Ljubljani.

Pomagajmo brezposelnim!

V Ljubljani in okolici je približno 2000 brezposelnih. To število pa še vsak dan narašča.

Ne po naši krivdi, temveč položaj je tak, da smo izgubili službe in sedaj smo izročeni na milost in nemilost mrazu in gladi.

Da se izognemo najhujšemu pomanjkanju, smo si izvolili »Odbor za pomoč brezposelnim«, ki bo deloval na to, da se s primernimi odredbami oblasti omili naše neznosno stanje. Država in občina naj investirata denar za javne zgradbe, da bodo dobili na ta način brezposelni delo in zaslužek. Do tedaj pa, dokler se to ne bo zgodilo, naj nam pa država, kakor občina in druge javne institucije pomagajo preko teh trdih časov.

Poleg teh faktorjev, pa apeliramo na vse pridobitne sloje: trgovce, obrtnike, gostilničarje, kavarnarje, tovarnarje, banke in druge ustanove, da se odzovejo našemu klicu in nam priskočijo na pomoč.

Odbor za pomoč brezposelnim

bo prihodnje dni razposlal na vse omenjene tvrdke poštne položnice, katere naj oni, ki nam hočejo pomagati, blagovolijo izpolniti in oddati na pošti. Pri tej priliki opozarjamo, naj direktno pri našalcem nihče ne izroča denarja, ker bi bila na tak način kontrola onemogočena.

Odbor za pomoč brezposelnim bo vodil to javno zbiranje vsak teden, toliko časa, da prebijejo brezposelni vsaj najhujšo krizo. Imena onih darovalcev, ki bodo največ darovali, bomo objavili v časopisju.

Kakor bo mogoče komu to tedensko zbiranje neljubo, tako prosimo vse slavno občinstvo, naj bo zagotovljeno, da bi tudi brezposelni mnogo rajši pošteno delali in zaslužili svoj kruh, kakor pa živeli od javne milosti.

Naš položaj je pa tak, da zaenkrat ne vidimo drugega izhoda, zato še enkrat prosimo:

Pomagajte brezposelnim!

Odbor za pomoč brezposelnim v Ljubljani.

=====

Mile Klopčič:

ALEJA ROK.

V spomin Karla Liebknechta.

Ko sem se nocoj sprehajal po aleji jagnedov, so se mi zdeli kot roke množice. Visoko se je končavala aleja, visoko so se vile proseče roke — jagnedi.

Vse roke pa so dvigale Njegovo truplo. Vedno višje in višje so ga dvigale. Ne vsako stoletje, vsak večer so bile roke — jagnedi — višje, vsak večer so se Njegova usta smehljala.

Jaz pa sem se šetal skozi alejo rok

— jagnedov,

pod Njegovim truplom, ki je ležalo na jagnedih v nedogled.

Ko pa sem prišel globoko v noči do konca aleje, sem dvignil roki, da bi poslali dvoje jagnedov in da bi videl njegov nasme.

=====

Zadruga »Rudarski Dom« v Trbovljah

sklicuje svoj

REDNI OBČNI ZBOR

dne 15. marca 1924 ob 3. uri popoldne v prostorih »Rudarskega doma«

z dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Spopolnitev načelstva.
4. Sprememba pravil.
5. Razno.

Načelstvo.

=====

PLAMTEČI OKOVI, zbirka revolucionarnih pesmi mladega proletarskega pesnika Mile Klopčiča, se dobe, ker jih je cenzura, ki je že stegnila roke po tej zbirki in zabranila prodajo, vendarle dovolila. Zbirka obsega 38 pesmi ter je izšla kot II. zvezek »Proletarske knjižnice«. Oprema knjige je lepa, tisk na finem belem papirju, naslovna stran pa s simbolično sliko kako proletarec trga okove.

To knjigo bi moral kupiti vsak zaveden proletarec že zato, ker jo je policija hotela zabraniti. Stane broširana 10 Din, lepo vezana 20 Din. Po pošti 1 Din kot poština več.

Sodrugi, naročajte torej Plamteče okove. Dobe se pri upravnistvu »Strokovne Borbe« in »Glasa Svobode« in vseh knjigarnah. Najbolje je, če se denar vpošlje naprej.

Imamo še tudi na razpolago »Proletarske knjižnice« I. zvezek Pravljice Iztoka.

=====

Lastnik: Zveza neodvisnih strokovnih organizacij za Slovenijo.
Odgovorni urednik: Vergilj Anton.
Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.